

store og gode. Men medens vi foreløbig mangle et positivt Grundlag for at bedømme Ministeriet, er der nu her i alt Fald givet et negativt Moment. Thi til de Handlinger, hvorved Regeringen har tænkt sig at ville kaste Glans over sit Navn, hører ikke en Ordning af Forfatningssagen. Dette beklager jeg i høj Grad. Jeg beklager det, fordi der for mig, hvad jeg ofte tidligere har sagt, ikke kan være Tvivl om, at alle Partier ere i lige Grad interesseret i, at vore forkludrede Forfatningsforhold blive ordnede. Det er en Misforstaaelse, at dette særlig skulde være til Gavn og Glæde for noget enkelt af Partierne eller for et enkelt af Tingene. Ethvert Parti er interesseret i, at den Retsordning, som gælder for Statslivets Førelse, er urokkelig og uantastet. Og naar nu Forholdene have medført, at Retsordenen er bleven rystet, bør man i sine Bestræbelser for atter at tilvejebringe konsoliderede Tilstande, søge at gøre det med saa lidt Uro og Strid som muligt. Det vil med andre Ord være bedst om muligt at undgå det, man i særlig Forstand kunde kalde en Forfatningskamp, at undgå, at hele Folkets Opmærksomhed gennem maaske en Aarrække alene henledes paa en Strid om Grundlovsforandringer. Derfor vilde det være meget ønskeligt, om just en Højre-regering tog Sagen i sin Haand; thi det synes mig givet, at en Regering, som har Højres Tillid, langt lettere vil kunne gennemføre det fornødne, end en Regering, som vi f. Eks. ville kalde „Venstre“, gaaende ud fra det Tankeeksperiment, at en saadan Regering nogen Sinde skulde blive mulig her i Landet. Hvis der kom en Regering, som støttede sig til dette Tings Fler-tal, vilde den ved at tage Forfatningssagen i sin Haand meget lettere finde sig stillet over for en egentlig Grundlovs-kamp. Dels af Hensyn hertil, dels maaske for ikke at vanskeliggøre andre Opgavers Løsning, kunde det tænkes, at en sli-g Regering slet ikke vilde forsøge paa at løse Forfatnings-spørgsmaalet, før den følte sig meget fast i Saddelen. Det er muligt, at et saadant Tidspunkt aldeles ikke vilde indtræde, men kom det, kunde Stillingen meget let blive en saadan, at Følgen blev et Spring i Udviklingen. Jeg tror, at saa meget maa vi dog vist have lært gennem halvtredsindstyve Aars Forløb, at Spring i Udviklingen ikke ere af det gode.

Det ærede Medlem for Københavns 12te Valgekreds (Wiinblad) har temmelig ublidt kritiseret baade det foreliggende Forslag og overhovedet Bestræbelserne fra

Venstres Side for at opnaa en Ordning af Forfatningssagen. Han mener, det er ganske urigtigt, saaledes som nogle sige, at der her i Landet ikke skulde findes nogen Forfatning. Jeg er tilbøjelig til at tro, at deri har han Ret. Jeg tror, at Skavanken hos os ikke er, at vi have for lidt Forfatning. Jeg tror, vi tværtimod have for meget. Vi have nemlig to forskellige Forfatninger, der ligge ved Siden af hinanden uden at kunne forliges. Den ene er Forfatningen af 28de Juli 1866; det er den, som er den retlig bestaaende; det er den, der er gældende paa Papiret, den, som Folketinget og Venstre fastholder. Det er denne Forfatning, udelukkende den, som søges klare præciseret gennem det her foreliggende Forslag. Dette Forslag gaar ikke ud paa at „demokratisere“ Forfatningen af 1866; det gaar simpelt hen ud paa at fastslaa, at Forfatningen af 1866 skal holdes i Hævd, og slet intet andet. Den anden Forfatning er den af 1ste April 1885; det er den, som Højre og Landstinget fastholder. Denne Forfatning er ikke skreven paa Papiret; men den paastaas fra den Side at være den faktisk og uimodsigelig gældende Ret, og det paastaas tilmed, at denne Forfatning er godkendt og anerkendt af hele Rigsdagen ved det saakaldte Forlig af 1894. Det kan nu muligvis være en Smagssag, hvilken af disse to Forfatninger man foretrækker. Det ærede Medlem for Københavns 12te Valgekreds (Wiinblad) lige saa vel som Højre foretrækker Forfatningen af 1885. Det er ikke første Gang, man har kunnet gøre den Jagttagelse, at Socialdemokraterne ofte staa Højre betydeligt nærmere end Venstre. Vi andre derimod, vi, som tro, at Forfatningen af 1866 er at foretrække, søge at gøre, hvad vi kunne for atter at faa denne Forfatning uimodsigeligt fastslaaet, saa at der ikke let, i alt Fald ikke i den for os praktisk foreliggende Fremtid, vil blive gjort Forsøg paa at bryde den. Hvis det imidlertid skulde vise sig, at Forfatningen af 1866 ikke lader sig genrejse, hvis det skulde vise sig, at Forholdet virkelig er det, at Forfatningen af 1885 er stærkere, hvis det skulde vise sig, at denne Forfatning gennem de Aar, der ere gaaede, og gennem de Aar, som maatte komme, gør fast til at blive den hos os gældende Ret, ja, saa er det klart, at saa gælder den for en Venstre-regering lige saa vel som for en Højre-regering. Der kan ikke her i Landet findes to Forfatninger, hvoraf den ene gælder for Højre og Højres Regering, den anden for Venstre og Venstres Regering. Det lader sig ikke